

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/82/2021
Identifikačné číslo spisu:	8306200529
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8306200529.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobcu CCMI s.r.o., so sídlom Tajovského 3, 040 01 Košice, IČO: 45 991 979, zastúpeného JUDr. Vladislavom Sisákom, advokátom so sídlom Skladná 14, 040 01 Košice, proti žalovanému Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Račianska ul. 71, 813 11 Bratislava, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 10C/16/2006, o dovolaní žalobcu a o dovolaní D. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX/X, XXX XX O. J. U., zastúpenej JUDr. Jurajom Špirkom, advokátom so sídlom Nerudova 6, 040 01 Košice, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 30. novembra 2020 sp. zn. 23Co/135/2019 takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu z a m i e t a.

Dovolanie D. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX/X, XXX XX O. J. U. o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 22. februára 2017 sp. zn. 10C/16/2006 žalobu v celom rozsahu zamietol (prvý výrok), žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % (druhý výrok) a štátu priznal náhradu trov konania voči žalobcom v prvom a v druhom rade v rozsahu 100 % (tretí výrok). V záhlaví rozsudku je ako žalobca 1/ označený CCMI s.r.o., so sídlom Tajovského 3, Košice a ako žalobca 2/ S. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. J. U. XXX. Z dôvodov rozsudku vyplýva, že predmetom konania po zmene žaloby uznesením zo dňa 08.01.2013 bola náhrada škody podľa zák. č. 58/1969 Zb. vo výške istiny 1.417.837,20 eur pre žalobcu 1/ a istiny 157.537,44 eur pre žalobcu 2/.

1.1. (Právoplatným) medzitýmny rozsudkom sp. zn. 10C/166/2006 zo dňa 09.06.2008 okresný súd rozhodol, že „základ žalobného návrhu je opodstatnený“. Vychádzal zo skutočnosti, že žalobca 2/ kúpnu zmluvou zo dňa 04.08.2000 nadobudol od kupujúceho Bander s.r.o., Snina hnuteľné veci - výrobné stroje, ktoré za dohodnutú odmenu 10 % zo zisku z produkcie dosiahnutej na týchto strojoch

prenechal do užívania žalobcovi 1/. Okresný úrad vyšetrovania PZ v Humennom začiatkom februára 2001 tieto veci odňal za účelom trestného konania sp. zn. ČVS: OÚV-36/20-21 a dňa 20.02.2001 ich vydal neoprávnenej osobe (Bander, s.r.o.). Vyšetrovateľ mal v prípade pochybností, kto je vlastníkom zadržaných vecí, tieto uložiť do úschovy a odkázať príslušné strany na konanie vo veciach občianskoprávných.

1.2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalovaná suma predstavuje ušlý zisk. Žalobcovia tvrdili, že nemohli splniť produkciu podľa zmluvy uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalobcu 1/ Atrium s.r.o. Snina a spoločnosťou Wegoma GmbH Nemecko s dohodnutým objemom dodávok 3.500.000,- Sk mesačne, z ktorých malo ísť mesačne žalobcovi 1/ 700.000,- Sk (20 %) a žalobcovi 2/ 70.000,- Sk (10 %). Okresný súd zistil, že stroje, ktoré mali slúžiť na výrobu výrobkov pre spoločnosť Wegoma GmbH Nemecko, už v čase kúpy (t. j. ešte pred ich zadržaním) neboli spôsobilé pre bezvadné používanie a boli prevažne nefunkčné. Žalobca 1/ nepreukázal, že mal všetky technické prostriedky na riadne plnenie záväzkov voči spoločnosti Wegoma GmbH, bol spôsobilý plniť zmluvné dodávky pre túto spoločnosť a dosiahnuť zisk. Predmetom vykonaného znaleckého dokazovania bolo určenie predpokladaného zisku, ak by došlo k dodávke strojov. Zmluva medzi žalovaným 1/ a spoločnosťou Wegoma GmbH Nemecko platila od 01.01.2001, príkaz na odňatie vecí bol daný 02.02.2001. Súd prvej inštancie preto žalobu žalobcu 1/ zamietol. Žalobca 2/ odvodzoval svoj nárok od vlastníctva strojov na základe kúpnej zmluvy zo dňa 04.08.2000 a skutočnosti, že ich prenajal žalobcovi 1/ za 10 % podiel na zisku. Keďže žaloba voči žalobcovi 1/ bola zamietnutá, nebol dôvodný ani nárok žalobcu 2/ (nebola preukázaná existencia zisku).

1.3. Súd prvej inštancie úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rovnako priznal štátu náhradu trov konania voči žalobcom 1/ a 2/ v rozsahu 100 % s odôvodnením, že žalobcovia boli v konaní neúspešní.

2. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 30. novembra 2020 sp. zn. 23Co/135/2019-1004 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) potvrdil a stranám nepriznal náhradu trov odvolacieho ani dovolacieho konania. V záhlaví tohto rozsudku je ako žalobca uvedený iba subjekt CCMI s.r.o., so sídlom Tajovského 3, Košice. Ako vysvetlil odvolací súd, v uvedenej veci rozhodol odvolací súd rozsudkom sp. zn. 23Co/51/2017 zo dňa 28.03.2018, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Na základe dovolania žalobcu 1/ dovolací súd zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 23Co/51/2017 zo dňa 28.03.2018 vo vzťahu k žalobcovi 1/ a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dôvodom zrušenia rozsudku bola skutočnosť, že pôvodný žalobca 2/ S. N., nar. XX.XX.XXXX zomrel počas odvolacieho konania, čo odvolací súd nezistil a konal s ním. Po zrušení časti rozsudku dovolacím súdom odvolací súd ďalej konal len v rozsahu zrušenia, teda o vzťahu medzi pôvodným žalobcom 1/ a žalovaným. Odvolací súd potom odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1 CSP vo vzťahu medzi pôvodným žalobcom 1/ a žalovaným.

2.1. Odvolací súd vychádzal zo skutočnosti, že medzitýmnym rozsudkom bolo rozhodnuté o danosti základu nároku, no súd prvej inštancie zaoberajúci sa už len výškou nároku mohol dôjsť aj k záveru, že žalobcovia vznik škody v žalovanej, resp. v akejkoľvek konkrétnej výške nepreukázali. Súd prvej inštancie sa totiž výškou škody pri vydávaní medzitýmného rozsudku nezaoberal. V zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/319/2008 v prípade ušlého zisku nestačí iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, ale musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom behu veci (nebyť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (škodnej udalosti). Súd prvej inštancie správne zohľadnil nielen vydaný medzitýmný rozsudok, ale aj ďalšie dôkazy vykonané v konaní. Najmä výpoveď štatutárneho zástupcu spoločnosti Wegoma, ktorý uviedol, že firma je od roku 2003 v platobnej neschopnosti a plnenie zmluvy medzi Wegoma a pôvodným žalobcom bolo len v nepatrnom rozsahu (jedna faktúra v roku 2000 na 17.950,- mariek a druhá faktúra v roku 2002 na 2.352,- mariek) je dôležitá pre posúdenie, či žalobcovi vznikol alebo nevznikol ušlý zisk v konkrétnej výške; týmto dôkazom bol predpoklad zisku žalobcov za celé žalované obdobie (roky 2003 až 2006) vyvrátený. Znalec podal znalecký posudok vychádzajúc zo stavu, že by zmluva medzi spoločnosťou Wegoma a žalobcom 1/ bola plnená. Pre úspech žaloby bolo potrebné preukázať, že žalobca nedosiahol zisk len z dôvodu protiprávneho konania žalovaného. Dosiahnutie zisku však bolo vylúčené aj platobnou

neschopnosťou odberateľa.

2.2. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorému žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli. Neúspešný žalobca nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, preto odvolací súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. O trovách dovolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 453 ods. 3 a § 255 ods. 1 CSP. V dovolacom konaní bol žalobca úspešný, nie však z dôvodov na svojej strane, ale z dôvodu procesného pochybenia súdu týkajúceho sa pôvodného žalobcu 2/, ktorý v konaní vystupoval ako samostatný spoločník. Vo veci samotnej (v odvolacom konaní) však žalobca úspešný nebol, pričom úspešnému žalovanému trovy odvolacieho konania nevznikli. Podľa odvolacieho súdu je preto dôvod nepriznať žalobcovi trovy odvolacieho aj dovolacieho konania. Podľa komentára k Civilnému sporovému poriadku vydavateľstva C. H. Beck - Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol. (s. 1445) trovy odvolacieho a dovolacieho konania tvoria v takomto prípade jeden celok. Odvolací súd nevidel žiaden dôvod pre odlišné rozhodnutie o trovách odvolacieho a dovolacieho konania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s návrhom, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zmenil a žalobe vyhovel, prípadne zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Uviedol, že dovolanie podáva z dôvodu podľa § 420 písm. d) a § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku. Z obsahu rozsiahleho dovolania žalobcu dovolací súd zistil aj uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) po rozbere právnej teórie medzitýmneho rozsudku a citácií z odborných publikácií aj uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. sp. zn. 4Cdo/188/2013 alebo 5Obdo/5/2011 týkajúcich sa medzitýmneho rozsudku, právoplatnosti a záväznosti súdneho rozhodnutia v spojení s procesnou prekážkou právoplatne rozhodnutej veci (res iudicatae) namietol, že odvolací súd spolu so súdom prvej inštancie opätovne rozhodli o tej časti predmetu konania, na ktorú sa vzťahuje negatívna procesná podmienka v podobe prekážky veci právoplatne rozsúdennej medzitýmnym rozsudkom súdu prvej inštancie. Otázka vzniku škody aj všetkých predpokladov vzniku uplatneného nároku bola podľa dovolateľa záväzne a s konečnou platnosťou vyriešená právoplatným medzitýmnym rozsudkom. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ bol určitý skutkový dej (skutok) po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne, resp. inak (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/120/2009). Opätovným rozhodnutím v rozsahu predmetu konania týkajúceho sa základu prejednávaneho nároku odvolací súd podľa žalobcu porušil základný právny princíp ne bis in idem.

3.1. V spojitosti s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ vymedzil za „relevantnú právnu otázku to, akým spôsobom je potrebné interpretovať pojem základ uplatneného procesného nároku (resp. základ predmetu konania) v zmysle § 214 CSP“. Odvolací súd, tvrdil dovolateľ, takto vymedzenú právnu otázku vyriešil tak, že rozhodovanie o výške škody súdu umožňuje dospieť k záveru, že škoda v podobe ušlého zisku nevznikla. Súd druhej inštancie tým vlastne predkladá, že otázka vzniku škody nie je súčasťou pojmu základ uplatneného nároku. Súd prvej inštancie sa podľa dovolateľa správal úvahou o nepreukázaní vzniku ušlého zisku, čo v rámci odôvodnenia rozsudku spojil syntakticky s otázkou výšky škody, keď uviedol: „...žalobcovia nepreukázali vznik škody v žalovanej, resp. v akejkoľvek konkrétnej výške“. Odvolací súd sa podľa žalobcu snažil aspoň navodiť zdanie, že jeho rozhodnutie a rozsudok súdu prvej inštancie sa v súlade s účelom konania po právoplatnosti medzitýmneho rozsudku týkali otázky výšky uplatneného nároku. Napádaný rozsudok dokumentuje úsilie odvolacieho súdu stotožniť kategóriu vzniku škody a kategóriu výšky škody. Takéto riešenie právnej otázky predstavuje odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu konkrétne spočívajúcej v rozhodnutiach sp. zn. 4Cdo/188/2013 (R 5/2015) a sp. zn. 5Obdo/5/2011. Dovolateľ tiež argumentoval, že vznik škody ako primárny predpoklad vzniku uplatneného nároku žalobcu od momentu právoplatnosti medzitýmneho rozsudku v konaní nemožno objektívne spochybniť. Nesprávne právne posúdenie odvolací súd naznačil aj vo vzťahu k príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, keď uviedol, že bolo potrebné preukázať, že žalobca nedosiahol zisk len z dôvodu protiprávneho konania žalovaného, keď dosiahnutie zisku bolo vylúčené aj platobnou neschopnosťou odberateľa. Otázka príčinnej súvislosti po právoplatnosti medzitýmneho rozsudku ale nemôže byť predmetom konania o výške uplatneného nároku, čím sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vo výklade pojmu základ právneho nároku, a zároveň rozhodol v

časti predmetu konania ohraničenej negatívnu procesnou podmienkou *res iudicatae*.

3.2. Dovolateľ sa napokon zaoberal preukázaním výšky uplatneného nároku v spojení so znaleckým dokazovaním vykonaným znalkyňou F. O. X. znaleckým posudkom č. 8/2012 zo dňa 20.06.2012. Za neakceptovateľné označil spochybenie dôkaznej hodnoty tohto znaleckého posudku odvolacím súdom v súvislosti so vznikom škody. Znalecký posudok však slúžil ako dôkazný prostriedok o výške škody a nebol spochybený ani namietaný žiadnou zo sporných strán, čo odvolací súd nezohľadnil. V závere dovolania sa žalobca vyjadril k efektívnosti, hospodárnosti a dĺžke konania.

4. Súdu prvej inštancie bolo v lehote na podanie dovolania doručené aj obsahovo totožné dovolanie D. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX/X, O. J. U. (dcéry pôvodného žalobcu 2/, počas konania zomrelého S. N.)

5. Žalovaný sa k dovolaniam nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 35 CSP; ďalej aj „najvyšší súd“ príp. „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podal žalobca v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) ako strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

7. Podľa § 420 písm. d) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Prekážka právoplatne rozhodnutej veci v zmysle § 420 písm. d) CSP známa ako *res iudicatae* spolu s prekážkou už začatého konania predstavujú procesnú prevenciu proti porušeniu základného právneho princípu *ne bis in idem* (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 1363). Prekážka právoplatne rozhodnutej veci v zmysle § 230 CSP je vymedzená kritériom totožnosti osôb a totožnosti predmetu konania. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 09. júna 2008 sp. zn. 10C/16/2006-141 medzi stranami sporu ASTEC s.r.o. Snina a S. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. J. U. XXX ako žalobcami a žalovaným Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky rozhodol, že základ žalovaného nároku na náhradu škody je opodstatnený. Aj keď súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku neuviedol procesnú právnu úpravu, podľa ktorej rozhodoval (§ 152 ods. 2 druhá veta vtedy účinného Občianskeho súdneho poriadku), z obsahu jeho rozhodnutia je zrejmé, že ide o tzv. medzitýmny rozsudok, ktorým rozhodol len o základe prejednávanej veci. Ako uviedol okresný súd v odôvodnení, o výške náhrady škody týmto rozsudkom nerozhodol vzhľadom na jej rozsiahlosť a výšku. Z rozhodnutia najvyššieho súdu publikovaného ako R 2/1967 vyplýva, že za základ prejednávanej veci treba považovať všetky sporné otázky vyplývajúce z uplatňovaného nároku, ktoré musí súd posúdiť, ak má o veci rozhodnúť, s výnimkou výšky nároku. Tak je to napríklad, keď súd na podklade žaloby o náhradu škody posúdi, či ku škode došlo, či žalovaný škodu spôsobil a či za ňu zodpovedá, či škoda bola spôsobená aj zavinením poškodeného, prípadne či nárok nie je premĺčaný (ak bola vznesená námietka premĺčania) alebo nezanikol. Obdobné ustanovenie (o medzitýmnom rozsudku) v súčasnosti platný Civilný sporový poriadok obsahuje v § 212 ods. 2 druhej vete a v § 214.

8.1. Z obsahu súdneho spisu dovolací súd zistil, že predmetom dokazovania a rozhodovania po tom, čo medzitýmny rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 09.06.2008 nadobudol právoplatnosť, bola výška žalovaného nároku. Táto skutočnosť vyplýva nielen z pokynu daného odvolacím súdom v uznesení zo dňa 30.11.2015 sp. zn. 8Co/25/2015, ktorým zrušil predošlý rozsudok súdu prvej inštancie (zo dňa 25.11.2014) a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, najmä však z rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 22.02.2017 sp. zn. 10C/16/2006-827 (z jeho bodov 25. až 30.), z rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 23Co/51/2017-897 (hoci zrušeného vo vzťahu k žalobcovi 1/ Najvyšším súdom Slovenskej

republiky uznesením z 18.09.2019 sp. zn. 6Cdo/89/2019) a z prejednávanej dovolaní napadnutého rozsudku odvolacieho súdu zo dňa 30.11.2020 sp. zn. 23Co/135/2019-1004 (najmä bodov 7., 9. a čiastočne bodu 10. jeho odôvodnenia tak, ako sú zhrnuté v bode 2. tohto dovolacieho rozsudku). Dovolací súd (aj s poukazom na nasledujúce časti odôvodnenia tohto rozsudku) uzatvára, že existenciu procesnej vady v podobe opätovného rozhodovania o základe žalovaného nároku, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté skôr vydaným právoplatným medzitýmym rozsudkom, nezistil.

9. Dovolací súd aplikujúc ustanovenie § 124 CSP posudzoval dovolanie podľa jeho obsahu a v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 alebo sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 09. júna 2020) dospel k záveru, že dovolateľ spochybnil aj proces dokazovania a hodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie, a to v časti V. dovolania nazvanej „K preukázaniu výšky uplatňovaného nároku žalobcu“ (body 42. až 53. dovolania). Niektoré argumentácie použité v dovolaní nasvedčujú, že dovolateľ namieta nejasné a nepresvedčivé odôvodnenie rozhodnutí súdov nižších stupňov, čo by malo za následok ich nepreskúmateľnosť. Najvyšší súd preto preskúmal rozsudky súdov nižších inštancií aj z hľadiska § 420 písm. f) CSP.

9.1. Dokazovanie je časť civilného súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečiť dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). V dokazovaní sa súd obmedzuje len na zisťovanie skutkových poznatkov (poznatkov o skutkových okolnostiach, ktoré zakladajú a odôvodňujú prejednávany nárok). Súd v civilnom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 185 ods. 1 CSP), a nie strán sporu.

9.2. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, majúcej základ v ústavnom princípe nezávislosti súdov. Táto zásada, vyplývajúca z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku, normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamena, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritorne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (v podrobnostiach pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729).

10. Dovolateľ zdôraznil, že znalecké dokazovanie bolo nariadené za účelom zistenia výšky uplatneného nároku na náhradu škody v podobe ušlého zisku. Dovolací súd zistil, že znalkyni F.. O. X.Š. bola uložená znalecká úloha „určiť čistý zisk za roky 2003, 2004 a 2005, pokiaľ by došlo k plneniu na základe zmluvy zo dňa 11.12.2000“. Dovolateľ nesúhlasil so záverom odvolacieho súdu (prezentovaným v bode 10. odôvodnenia), že „znalecký posudok nie je možné považovať za dôkaz, že taký zisk by žalobca reálne dosiahol, pretože úlohou znalca bolo zisk vyčísliť vychádzajúc zo stavu, že by zmluva medzi účastníkmi Wegoma a žalobcom 1/ bola plnenáa z toho, že by žalobca dosahoval mesačný obrat vo výške 150.000,- mariék (ktorú by odberateľ reálne zaplatil)“. Dovolateľ zdôraznil, že znalecký posudok neslúžil ako dokazný prostriedok o vzniku škody, ale o jej výške, čo odvolací súd nerozlišoval. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na ďalšiu časť bodu 10. rozsudku odvolacieho súdu, v ktorej odvolací súd konštatoval, že pre úspech žaloby bolo potrebné preukázať, že žalobca nedosiahol tento zisk len z dôvodu protiprávneho konania žalovaného, čo preukázané nebolo, dosiahnutie zisku bolo vylúčené aj platobnou neschopnosťou odberateľa. V bode 9. odôvodnenia pritom odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie zohľadnil nielen vydaný medzitýmny rozsudok, ale aj ďalšie dôkazy, najmä výpoveď štatutárneho zástupcu spoločnosti Wegoma, z ktorej vyplynulo, že firma bola od roku 2003 v platobnej neschopnosti, čiže predpoklad zisku žalobcov od tejto spoločnosti bol za žalované obdobie rokov 2003 až 2006 vyvrátený. Súd prvej inštancie ani odvolací súd teda na základe údajov uvedených v znaleckom posudku znovu neposudzovali skutkovú otázku vzniku škody v podobe ušlého zisku (vyriešenú právoplatne skôr vydaným medzitýmym rozsudkom), ale celkom zreteľne z neho vyvodili

záver o nepreukázaní výšky uplatneného nároku. Znalecký posudok napriek tomu, že stranami sporu spochybnený nebol, sudy nižších inštancií správne vyhodnotili s ohľadom na to, že úlohou znalkyne bolo určenie čistého zisku za roky 2003 až 2005, pokiaľ by došlo k plneniu na základe zmluvy a skúmali aj to, prečo k jej plneniu nedošlo. Na základe hodnotenia znaleckého posudku v spojení s výpoveďou štatutárneho zástupcu firmy Wegoma dospeli k záveru, že za celé žalované obdobie bola táto firma platobne neschopná (zmluva bola plnená čiastočne v roku 2000 a v roku 2002, ktoré nespádajú do obdobia, za ktoré bol uplatnený nárok na náhradu škody), čiže predpoklad dosiahnutia zisku na základe tejto zmluvy žalobcom bol vyvrátený. Pripomenúť treba, že nespochybnenie znaleckého posudku stranami sporu nezbavilo okresný súd povinnosti hodnotiť dokazovanie vykonané nielen znaleckým posudkom jednotlivo, ale v jeho spojení s ostatnými vykonávanými dôkazmi, (ktorých obsah tiež strany sporu nezospornili). Dovolací súd potom nezistil porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces v podobe pochybení pri vykonávaní a hodnotení dôkazov.

11. V kontexte uvedeného dovolací súd nezistil ani porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces nedostatočným odôvodnením rozsudkov súdov nižších inštancií. Obidva rozsudky obsahujú náležitosti rozsudkov zakotvené v § 220 ods. 2 a v § 393 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozsudkov zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudkov (ktoré vytvárajú z hľadiska predmetu konania organickú /kompletizujúcu/ jednotu) vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia súdov je koherentná a ich rozhodnutia konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v nich zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe sudy dospeli, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Žalobca v dovolaní neuvádza relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v konaní pred súdom nižších inštancií.

12. Po zistení, že dovolanie žalobcu podané na základe § 420 písm. d) CSP nie je prípustné a dovolanie podané podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné, pristúpil dovolací súd k skúmaniu podmienok prípustnosti dovolania podaného z dovolateľom tvrdeného dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Dovolanie je v zmysle tohto ustanovenia zákona prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom (nie skutkovom) posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

13. Dovolateľ ako otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, vymedzil výklad pojmu „základ uplatneného procesného nároku (resp. základ predmetu konania) v zmysle § 214 CSP“. Konštatoval, že zodpovedanie tejto právnej otázky je základným východiskom určenia časti predmetu konania, ktorá bola s konečnou platnosťou posúdená právoplatným medzitýmnym rozsudkom. Vo vzťahu k tejto úvahe dovolateľa dovolací súd predovšetkým uvádza, že medzitýmnym rozsudkom súd prvej inštancie nerozhodoval o časti predmetu konania (na čo slúži inštitút čiastočného rozsudku - § 213 CSP), ale o základe uplatneného nároku (čo je zmyslom medzitýmneho rozsudku - § 214 CSP). Odvolací súd uvedenú otázku podľa dovolateľa vyriešil tak, že rozhodovanie o výške škody umožňuje súdu dospieť k záveru, že škoda v podobe ušlého zisku nevznikla. Dovolací súd poukazuje na bod 7. dovolaním napadnutého rozsudku, v ktorom je uvedené, že „zaoberať sa výškou nároku znamená, že súd prvej inštancie mohol dôjsť aj k záveru, že žalobcovia nepreukázali vznik škody v žalovanej, resp. v akejkolvek konkrétnej výške“. V prvej vete bodu 9. rozsudku odvolací súd uviedol: „Podľa názoru odvolacieho súdu bol teda správny postup súdu prvej inštancie, ktorý sa zaoberal tým, či žalobcovi tvrdená škoda (ušlý zisk) v žalovanej výške vznikla (mohla vzniknúť) alebo nevznikla“. Pri zodpovedaní

dovolateľom nastolenej otázky je potrebné vychádzať z predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu. Ich naplnením sa zaoberal súd prvej inštancie ešte pred vydaním právoplatného medzitýmneho rozsudku. Dovolací súd len pripomína, že týmito predpokladmi sú vznik škody, porušenie právnej povinnosti škodcom a existencia kauzálneho nexu medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody. Z obsahu právoplatného medzitýmneho rozsudku okresného súdu zo dňa 09. júna 2008 vyplýva, že k naplneniu týchto predpokladov došlo, preto je základ žaloby opodstatnený. Aj z dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že súdy nižších inštancií v ďalšom konaní na záver súdu prvej inštancie o naplnení týchto predpokladov existencie zodpovednosti za škodu, vyslovený v medzitýmnom rozsudku, bez výhrad prihliadali. Predmetom dokazovania po tom, čo nadobudol právoplatnosť medzitýmný rozsudok okresného súdu, boli už len okolnosti týkajúce sa výšky samotnej škody, pričom dôvodom zamietnutia žaloby bol fakt, že výška škody požadovaná žalobcom preukázaná nebola, a to ani čiastočne.

14. Dovolateľ tvrdil, že odvolací súd sa pri riešení nastolenej dovolacej otázky odklonil od záverov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prezentovaných v rozhodnutí označenom ako R 5/2015, publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a súdov Slovenskej republiky (uznesenie sp. zn. 4Cdo/188/2013 zo dňa 28.01.2014), z odôvodnenia ktorého dovolateľ citoval. Právna veta tohto rozhodnutia znie: „Výrokom medzitýmneho rozsudku (§ 152 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) súd určuje, že základ žalobou uplatneného nároku je daný; v prípade opačného záveru súd žalobu zamietne. V konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov nemožno rozhodnúť medzitýmnym rozsudkom“. Nielen z takejto formulácie právnej vety rozhodnutia, ale najmä z jeho obsahu vzťahujúceho sa na konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov je zrejmé, že odvolací súd sa od tohto rozhodnutia pri riešení právneho základu nároku na náhradu škody podľa zák. č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu v platnom znení a následného rozhodovania o výške škody v podobe ušlého zisku, teda skutkovo úplne rozličných konaniach, neodklonil.

15. Vo vzťahu k druhému dovolateľom označenému rozhodnutiu - uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/5/2011 z 29.04.2011 - od ktorého sa mal odvolací súd odkloniť pri riešení žalobcom nastolenej právnej otázky dovolací súd udáva, že z obsahu tohto rozhodnutia vyplýva, že základom predmetu konania sú všetky okolnosti determinujúce výšku predmetu konania, teda všetky tie skutkové a právne otázky, od ktorých posúdenia závisí výška uplatneného nároku (premlčanie, preklúzia, zavinenie poškodeného, otázka samotného vzniku škody a kto za ňu zodpovedá). S poukazom na závery uvedené v bode 13. tohto rozsudku dovolací súd nezistil odklon ani od tohto rozhodnutia najvyššieho súdu súdom odvolacím.

16. Dovolanie žalobcu podané na základe § 420 písm. d) a na základe § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je prípustné a dovolanie podané podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné, preto dovolací súd dovolanie ako celok s poukazom na § 448 CSP zamietol.

17. Vo vzťahu k dovolaniu D. O., ktorá je jednou z právnych nástupcov pôvodného žalobcu 2/ S. N., dovolací súd udáva, že Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 09.11.2020 sp. zn. 23Co/135/2019-995 rozhodol (v zmysle záverov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o zrušení a vrátení veci na ďalšie konanie odvolaciemu súdu uznesením sp. zn. 6Cdo/89/2019 z 18.09.2019), že v konaní pokračuje s dedičmi pôvodného žalobcu 2/ S. N. (M. N., D. O. a O. T. N.). Zároveň však v bode 5. tohto uznesenia uviedol, že predmetom ďalšieho odvolacieho konania bude len výrok týkajúci sa žalobcu 1/ a žalovaného, pretože len táto časť rozsudku odvolacieho súdu bola dovolacím súdom zrušená. K zmene na strane žalobcu 1/ došlo v dôsledku postúpenia pohľadávky subjektom Astec s.r.o. na súčasného žalobcu CCMI s.r.o. Košice uznesením z 09.02.2011 vydaným okresným súdom. Dovolací súd preto rozhodol o odmietnutí dovolania D. O. ako podaného neoprávnenou osobou v zmysle § 447 písm. b) CSP.

18. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto by mu podľa § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP patrila náhrada trov dovolacieho konania. Žalovanému ale v dovolacom konaní nijaké trovy

nevznikli, preto mu dovolací súd ich náhradu nepriznal.

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.